

Fra: Hege O'Wiidt[owiidt@icloud.com]
Sendt: 01.11.2025 21:01:44
Til: Postmottak SFNO[sfnopost@statsforvalteren.no]
Kopi: Aktivt Rovdyrvern[post@rovdyrvern.no]; Jan Pahle Koritzinsky[snekkern-koritzinsky@hotmail.no];
Tittel: ARV klage kvotejakt reg 7 gaupe 2026

Vedlagt er Aktivt Rovdyrverns klage på rovviltnemndas vedtak om kvoter for gaupejakt i Nordland vinteren 2026

Ettersom Statsforvalterens mailkonto har fått en ny sikkerhetspolicy, blokkeres alle våre forsøk på å sende klagen som pdf i vedlegg.
Vi er derfor nødt til å legge klagen inn som en wordfil direkte her i mailen.
Dette problemet gjelder for alle Statsforvaltere i hele landet, så vi ber om at dette problemet blir utbedret snarest for å unngå at kommunikasjon kommer på avveie.

Rovviltnemnda i region 7

v/Statsforvalteren i Nordland

Deres ref.:

2025/242
Vedtak fattet 28.10.2025

Klima- og Miljødepartementet
01.11.2025

Klage innsendt

Klage på vedtak om kvote for jakt på gaupe i region 7 – Nordland, 2026

Aktivt Rovdyrvern (ARV) viser til vedtak fattet av rovviltnemnda i region 7 – Nordland 28.10.2025,

der nemnda åpner for jakt på totalt 22 gauper i 2026, med hunnkvote på 11 voksne hunndyr.

I tillegg åpnes det for kvotefri jakt i Lofoten og Vesterålen samt alle øyer utenfor fastlandet, uavhengig av kvoten. Fire «frie dyr» kan tildeles av Statsforvalteren fra 1. mars til områder med det nemnda omtaler som særlige tapsutfordringer.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven §§ 16 og 77, rovviltforskriften §§ 7 og 11 og viltloven § 9.

Klagen sendes innen fristen og skal etter forvaltningsloven §§ 28 og 29 samt rovviltforskriften § 18 oversendes Klima- og miljødepartementet (KLD) for endelig behandling.

ARV klager på hele vedtaket – herunder totalkvoten, hunnkvoten, områdefordelingen, den kvotefrie jakten og den mangelfulle vurderingen av lovgrunnlag, kunnskap og internasjonale forpliktelser.

2. Faktisk bakgrunn og bestandsstatus

I saksframlegget viser sekretariatet til NINA rapport 2624 (Brøseth m.fl. 2025) og den skandinaviske rapporten «Bestandsstatus store rovdyr 2/2025» som dokumentasjonsgrunnlag. Bestandsmålet for region 7 er 10 årlige ynglinger av gaupe. Ifølge saksframlegget ligger Nordland rundt dette nivået. Likevel velger nemnda å fastsette en av landets høyeste kvoter, og øker fra sekretariatets anbefaling på 20 dyr til 22. Begrunnelsen er «stor økning over år», uten nærmere dokumentasjon.

Av de 22 dyrene er 11 voksne hunner – altså halvparten av kvoten rettet mot reproduksjonskjernen. Samtidig åpnes det for kvotefri jakt i hele kystsonen, noe som i praksis betyr at 22 dyr ikke er et tak, men et minimum av forventet dødelighet.

Nemnda hadde også Bernkonvensjonens vedtak om norsk rovviltforvaltning til orientering i samme møte, men uten å vurdere konsekvensene av dette opp mot kvoten. Det gir inntrykk av at internasjonale forpliktelser ikke tillegges vekt i saksbehandlingen, noe ARV finner kritikkverdig.

2. Klagegrunner

2.1. Manglende og ugyldig forvaltningsplan som grunnlag for vedtaket

Klima- og miljødepartementet hentet i brev 02.07.2018 forvaltningsplanen for rovvilt i region 7 inn til behandling. Departementet slo fast at planen ikke var i samsvar med gjeldende regelverk og ba nemnda gjennomføre en revisjon i tråd med tidligere føringer. Dette er aldri gjort.

Region 7 har dermed ikke en gyldig, oppdatert forvaltningsplan.

Til tross for dette bygger nemnda sitt vedtak på nettopp denne tilbaketrukne planen, og bruker den til å begrunne kvotefri jakt i Lofoten, Vesterålen og alle øyer utenfor fastlandet.

Å lene seg på en plan som departementet eksplisitt har erklært ugyldig, er i strid med forvaltningsloven § 17 (utredningsplikt) og naturmangfoldloven § 8 (kunnskapsgrunnlaget).

Nemnda har dermed fattet et vedtak uten rettslig gyldig styringsdokument.

Denne alvorlige saksbehandlingsfeilen må i seg selv føre til at vedtaket oppheves, eller i det minste at den delen som åpner for kvotefri jakt på kysten, settes til side.

2.2. Feil rettsanvendelse – bestandsmål behandles som maksimum, ikke som minimum

Bestandsmålet på 10 ynglinger er et minstemål for å sikre levedyktighet over tid.

Nemnda behandler det som et tak, og legger til grunn at så lenge målet er nådd, kan man åpne for omfattende jakt. Dette bryter med det todelte forvaltningsmålet i rovviltforliket og naturmangfoldloven § 5, som forplikter forvaltningen til å ta vare på arten og dens

økologiske funksjon – ikke bare sørge for at den ikke forsvinner.

Når både sekretariatet og NINA fremhever usikkerhet i bestandsestimatene, skulle føre-var-prinsippet etter § 9 tilsi et langt lavere uttak. At nemnda tvert imot øker kvoten uten nytt faglig grunnlag, viser at hensynet til jaktinteresse og «lokal aksept» har fått forrang fremfor lovpålagt føre-var.

2.3. Manglende vurdering av nødvendighet og proporsjonalitet (nml. §§ 7–9 og 18)

Nemnda begrunner kvotejakta med behov for «balanse mellom rovvilt og beitedyr», men uten å dokumentere at ikke-letale tiltak er forsøkt eller vurdert. Naturmangfoldloven § 18 krever at uttak av en truet art skal være nødvendig, formålmessig og proporsjonalt med formålet.

Disse tre vilkårene må være oppfylt samtidig.

Ingen av dem er det i dette vedtaket.

For det første viser NINA rapport 2624 at gaupebestanden i Nordland ikke har hatt noen markant økning, men har ligget nær bestandsmålet over flere år. Variasjonene ligger innenfor normal svingning. Når bestandsmålet allerede er nådd, og det ikke foreligger dokumentert overflod av gaupe i skadeområder, kan en kvote på 22 dyr – med halvparten voksne hunner – ikke anses nødvendig for å «balansere» noe.

For det andre er proporsjonaliteten svak. Det er ikke vurdert hvorvidt det samme formålet – redusert tap av tamrein – kan oppnås gjennom mindre inngripende tiltak. Det finnes ingen vurdering av tilsyn, flytting, samling av flokker, skremmel, kadaversøk eller forebyggende tilskudd. Når alternativer ikke er vurdert, bryter vedtaket direkte med naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c.

Videre er dokumentasjonen av selve skadeomfanget mangelfull. Tall fra Rovbase viser at det er et betydelig gap mellom dokumenterte tap, innrapporterte tap og erstattede tap av rein.

I Nordland og Troms/Finnmark blir det ofte bare dokumentert et fåtall gaupedrepte rein,

mens erstatningene beregnes etter normtall hvor ett dokumentert tap utløser erstatning for opptil 20 dyr. Dette innebærer at erstatningsgrunnlaget i liten grad gjenspeiler faktiske forhold,

men bygger på antagelser og estimer.

Denne praksisen fører til et systematisk overestimat av rovdyrs påvirkning. Når ekstremt få kadavre faktisk finnes, men rovdyrene likevel tilskrives ansvar for tusenvis av dyr de fysisk ikke kan ha tatt, skapes et bilde av både store tap og høy bestandstetthet – stikk i strid med forskningen.

NINA og Scandlynx viser tvert imot at gaupebestanden i Nordland er liten og stabil.

Forskning (Johannesen m.fl. 2019) viser i tillegg at reintap ofte kompenseres gjennom lavere konkurranse om beite og høyere slaktevekter. Med andre ord er ikke alle «tap» reelle økonomiske tap i økologisk eller langsiktig forstand.

Når man i tillegg vet at Økokrim i sin rapport om ulovlig rovdyrjakt har advart mot at høye kvoter kan skape en falsk forventning om store bestander – og dermed bidra til ulovlig jakt – viser dette hvor uansvarlig en slik forvaltningspraksis er.

Samlet sett er vedtaket om kvotejakt på 22 gauper verken nødvendig, forholdsmessig eller faglig forsvarlig etter naturmangfoldloven § 18.

2.4. Mangelfull vurdering av samlet belastning (nml. § 10)

Region 7 har i 2025 gjennomført flere skadefellinger og ekstraordinære tiltak mot jerv,

samt utstrakt hiuttak. Disse påvirker samme økosystem og byttedyrgrunnlag som gaupa er avhengig av. Samtidig åpnes det for kvotefri jakt i kystsonen og for overføring av fire frie dyr mellom områder. Likevel foretas ingen vurdering av samlet belastning på arten eller økosystemet.

Naturmangfoldloven § 10 krever at slik samlet påvirkning vurderes før vedtak fattes.

Det er ikke gjort her, og vedtaket oppfyller dermed ikke lovens krav.

2.5. Mangel på faglig sammenheng mellom formål og tiltak

Kvotejakt er et bestandsregulerende virkemiddel, men naturmangfoldloven forutsetter at reguleringen skal være økologisk og faglig begrunnet. I vedtaket vises det til behov for å redusere bestanden, men uten vurdering av hvorvidt dette faktisk er nødvendig for å nå noen av målene i forvaltningen.

Sekretariatet anbefalte en lavere kvote (20 dyr) og pekte på at bestanden er stabil, men nemnda økte uttaket. Når man samtidig erkjenner at byttedyrgrunnlaget er varierende og at vinterforholdene påvirker gaupas overlevelse og rekruttering (Walton 2015), fremstår en slik utvidelse som ubegrunnet og uproporsjonal.

Et vedtak om bestandsreduksjon må bygge på konkret kunnskap om bestandens bæreevne, reproduksjon og dødelighet. Dette mangler her.

3. Oppsummering og krav

Vedtaket bygger på en ugyldig forvaltningsplan, mangler vurdering av nødvendighet, proporsjonalitet og samlet belastning, og legger feil rettslig tolkning av bestandsmål til grunn. Kvoten er høyere enn faglig anbefalt, hunnkvoten uvanlig stor, og store deler av fylket gjøres kvotefritt. Nemnda har heller ikke vurdert internasjonale forpliktelser eller effekten av ikke-letale tiltak. Samlet sett fremstår vedtaket som lovstridig, faglig svakt og uforsvarlig etter naturmangfoldloven.

ARV fremmer derfor følgende krav:

1. Vedtaket av 28.10.2025 om jakt på gaupe i region 7 oppheves i sin helhet.
2. Subsidiært: kvoten reduseres til maksimalt 10 dyr, med hunnkvote 3, og uten kvotefri jakt i kystsonen.
3. Klima- og miljødepartementet bes pålegge rovviltmemnda i region 7 å ferdigstille og vedta en oppdatert forvaltningsplan i tråd med KLDs brev av 02.07.2018, før

nye kvotevedtak fattes.

4. Departementet bes samtidig vurdere behovet for nasjonale retningslinjer som sikrer at føre-var-prinsippet og internasjonale forpliktelser faktisk legges til grunn i fremtidige vedtak om lisens- og kvotejakt på truede rovviltarter.

For Aktivt Rovdyrvern,

Vennlig hilsen

Hege O'Wiidt, owiidt@icloud.com

Aktivt Rovdyrvern org.nr. 825731342

post@rovdyrvern.no